

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 24. oktobra 2019 - Leto XXIX, št. 43

stran 2

»BAUG VAS JE PRINESO, VRAG DE VAS ODNESO«

»NIŠKE SE NE NARODI V KNJIŽNI GEZIK«
stran 3

PRAVIJO, KA SMO TURIZEM LIDGE...
stran 4

FEJST JE ZDRAVO, DAPA DJA ZATO BOLA ŠÖR PIDJEM
stran 8

Vrajža nauč v Andovcaj

»BAUG VAS JE PRINESO, VRAG DE VAS ODNESO«

»Če bi tau nej bila Vrajža nauč, bi vas leko pozdravo etak, Baug vas je prineso, zdaj vam pa moram povedati Baug vas je prineso, vrag de vas odneso,« je poz-

dravo več kak 600-glavo množico Karči Holec, idejni oče in glavni organizator Vrajže nauči, stero zdaj že sedmo leto organizira Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci s pomočjav Zveze Slovencev na Madžarskem.

19. oktobra je ešče vrejmen ugodilo organizatorom, vej je pa tak topla nauč bila, kak če bi poleti bilau, nej na srejdij oktobra. Etak pa nej čüda, ka se je lüstvo iz vsej pravcov sipavalo na dvorišče Porabske domačije. Največ je bilau mladi starišov z mlajši, dapa dosta je bilau mladine tō, pa ništrni starejši so se tō podali na Vrajžo paut.

Zbrane je najprva pozdravila predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovács, stera se je veselila, ka je prišlo telko lidi. Pozdravila je generalno konzulko v Varaši Metko Lajnšček, stera je tō bila med pohodniki.

Za uvod so mlade porabske deklet zaplesale na odri svojo koreografijo, stera je dobro pasala k filingi te nauči.

Predsednik andovskega društva Karči Holec je za uvod tapravo, ka je fundament pohoda porabsko ljudsko verovanje, tisti liki (alakok), stere se je porabsko lüstvo gnauksvejta – gda je ešče dosta trbelo po kmici ojditi – bodjalo. Tau so garaboncijaši (črnošolci),

čaralice, sküšnjave (mora), smrt, vrazgé. Gestejo pa takši pojavi (jelenségek), stero so si nej znali raztolmačiti, zatok so se od nji bojali, kak povejmo od žerjavcov.

Vse té like pa pojave smo srečali na pohodi pa smo včüj dobili eške dosta informacij, stero je Karči Holec pripovejdo slovenski pa vogrski. Najprva sta prišla nasprauti dva garaboncijaša, tau sta prej dijaka, steriva sta ojdla v takšo šaulo, gde je bijo vrag školnik. Če je kakšen garaboncijaš v ves prišo pa so ga nej ponidili z gestijom, je leko velki viher prišo nad ves. Žerjavci, stero smo vidli od daleč, so prej düše tisti merarov, steri so kakšno mejau med njivami lagvo vözmejrili, zatok so nji pavri zakunauli pa zdaj ne morejo na drugi svejt. Kak tretjo postajo smo prišli do staroga cintora, gde so bili pokopani hüdodelci, steri v paunauči iz groba stanjüvlejo. O graubiščaj je bilau dosta zgodb med lidami. Gnauk se je prej eden moški hvalo, ka se on nika ne bodji, če trbej, vnoči križ prinese z graubišča. Tak je napravo, križ je pokazo v krčmej, gda ga je pa nazaj neso pa ga v zemlau pikno, je svoj förtok (gnauksvejta so moški tō nosili predpasnike) vcujpikno. Zatok je tak čüto, ka ga nekaj dolavleče v grob. Tak se je postrašo, ka je tak včasim mrau. Čaralice so figure, s sterimi so se lidgé največ spravljali, vej pa v vsaköj vesi se je šügtivalo, ka je ta pa ta ženska čaralica, dapa gvüšno je nišče nej znau.

Čaralice so šatrivale, comprale, mlajše pa živino zvörčile, dapa ka so se – spoj pa moški – najbolje bojali, ka so nji zapelale. Z njimi so na križpotaj plesale, so njim v žepke krofe sklale, da so pa domau prišli, so v žepkaj konjske fige najšli ...

Kak smo tadale šli, je visiko med drevjavi nika bejlo visalo, tau je bejla sküšnjava bila (mora), stera lidam na prsi sede pa je dolaklači.

Na ednoj čistini je pohodnike čakala smrt, stera je brüsila svojo kosau. V Porabji so indasvejta vörvali, ka pri tistoj iži, gde se čuk (kuvik) oglasi, de nekaj mrau, zato so čuka odganjali, ka naj smrt ne zové. Slejdnja postaja je bila rejsan vrazža, vej se je pa tū pokazo Lucifer s svojimi vragami. Po kejpji, prizori, steroga smo vidli, bi človek leko pomislo na pekel.

Dapa pohodnike je nej pekel čako, liki laserski show pa ples kauli ognja, gda so prišli nazaj do Porabske domačije.

Organizatorge so se letos odlaučili za krajšo paut, mesta, prizorišča so tō tak vödebrali, da bi kauli nji dosta mesta bilau, ka bi lüstvo vidlo pa čülo.

Meni se je najbolje vidlo, ka je dosti lidi – zvün strašni figur – odkrilo, kakšno lejpo zvezdnato nebau mammo nad Andovci. Tau nauč je nej samo nebau bilau posipano z zvezdami, liki so »zvezde« bili vsi tisti, steri so tau nauč zorganizirali, najbolje pa tisti, steri so se nutranaravnali pa odšpilali like, figure ljudskoga vörvanja pa fantazije.

(Več kejpov o Vrajži nauči si poglednite na zadnjöj strani časopisa.)

Marijana Sukič

IZVOLILE SO SE TUDI SLOVENSKE SAMOUPRAVE

13. oktobra so ob občinskih volitvah (lokalne samouprave) potekale tudi volitve narodnostnih samouprav, izvolile so se liste državnih narodnostnih samouprav in člani lokalnih narodnostnih samouprav. Slovenska skupnost je za člane državne slovenske samouprave postavila le eno listo, tako je zmagala lista Zveze Slovencev na Madžarskem, ki je dobila 588 veljavnih glasov. Člani DSS so postali: Ilona Bartakovič, Irena Libritz Fasching, Tamaš Grebenar, Karel Holec, Peter Kondor, Andrea Kovács, Laci Kovač, Gabriela Labritz, Laci Nemeš, Eva Lazar, Martin Ropoš, Laci Soós, Eržebet Emberšič Škapper, Štefan Trajber, Ildiko Dončec Treiber.

Volivci so slovenske samouprave izvolili v desetih krajih Madžarske: na Gornjem Seniku, Dolnjem Seniku, Verici-Ritharovich, v Sakalovcih, Števanovcih, Andovcih in v Slovenski vesi-Monoštru. Ob porabskih krajih bodo delovale slovenske samouprave v Sombotelu, v Mosonmagyaróvárju in v 11. okrožju Budimpešte.

»Mislím, da smo lahko zadovoljni, saj je bila udeležba na volitvah zelo dobra. Po mojih podatkih se je v Porabju več kot 77 odstotkov volivcev odpravilo na lokalne volitve. Kolikor vem, je bil pri volitvah lokalnih narodnostnih samouprav ta odstotek še nekoliko višji, ponekod je bila volilna udeležba celo 90-odstotna. Mením, da to kaže na to, da ljudi zanima, kdo in kako bo vodil njihovo vas in narodnostno samoupravo,« je lokalne in narodnostne volitve, ki so bile 13. oktobra, komentirala parlamentarna zagovornica Slovencev na Madžarskem Erika Köles Kiss.

Čeprav ni uspelo, da bi se vsaj tisoč Porabskih Slovencev vpisalo v narodnostni volilni imenik (možnost, da volijo Državno slovensko samoupravo je imelo 859 volivcev), je Erika Köles Kiss zadovoljna, da se Slovencem ni zgodil tako imenovani »etnobiznis«, s katerim so imele težave nekatere druge narodnosti: »Pri nekaterih narodnostnih so opazili, da se je pred volitvami število registriranih pripadnikov celo podvojilo. S tem da narašča število teh nepravilno postavljenih samouprav se zmanjšujejo sredstva za tiste, ki so res pripadniki določene narodnosti, saj vemo, da se denar deli po številu narodnostnih samouprav. Tudi jaz ne bi bila vesela, če bi nekdo na Madžarskem povedal, da je pripadnik slovenske narodnosti, pa ne bi niti besede vedel povedati po slovensko. Lahko zagotovim, da je vseh deset naših lokalnih narodnostnih samouprav res slovenskih.«

Izven Porabja so bile slovenske narodnostne samouprave izvoljene še v Sombotelu, Mosonmagyaróvárju in v 11. okrožju v Budimpešti. Slovenska parlamentarna zagovornica meni, da bi bilo na naslednjih volitvah teh samouprav lahko še več, to pa se lahko zgodi tam, kjer bi se leta 2021 ob ljudskem štetju vsaj 25 ljudi izreklo za Slovence. »Moja želja je, da skupaj z Državno slovensko samoupravo in drugimi organizacijami delamo na tem, saj vem, da tudi v Györu in Sopronu živi več kot 25 ljudi slovenske narodnosti, kar je minimalno število, da se lahko konstituira takšna samouprava. Sicer obstaja načrt, da bi to število dvignili na 30, kar pa bi bilo za nas, ki smo manjša skupnost, skoraj preveč. Če se bodo tudi mladi pripadniki narodnosti izrekli za Slovence, bomo lahko imeli svoje samouprave še v več okrožjih v Budimpešti, morda pa, poleg Györa in Soprona, še tudi v okolici Dombóvára,« je še poudarila Erika Köles Kiss.

Silva Eöry

»Niške se ne narodi v knjižni gezik«

Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota je dobilo ime po eričnom slovenskom sodačkom prejdnom *Rudolfi Maistri*, šteri je po

Eden šaular pa šaularke z Böltincev so dosta prekmurske erbe nutpokazali

prvoj svetovnoj bojni največ naredo za söverne slovenske mejé. Kak predsednik društva *Marjan Farič* pravi, »je naloga društva obujati spomin na Maistra, obrnjeni pa smo v gnešnji den pa bodaučnost tó. Trüdimó se, ka bi lidi združevali v Evropi, gde gnesden več nega grajnc. Želejmo vküper pripelati lidi v Sloveniji, na Vogrskom, v Avstriji, v Italiji pa na Rovačkom, eške posaba mladino.« Letos 11. oktobra je društvo organiziralo že tretjo strokovno ekskurzijo svojim članom v Porabje, zdaj pa so s sebov vzeli tiste šaulare tó, šteri so se v preminaučom šaulskom leti spravljali s prekmurskov rečjav pa kulturov. Té mlajši odijo v pet šaul na prekmurskoj strani Müre (Böltinci, Grad, Faukovci, Kobilje pa Tišina) ino v edno šaulo z ov kraj reke (Kapela). Na pauti v Porabje so tisti den gorpoiskali dosta zanimivoga: center Krajinskoga parka Goričko na Gradi, Tromejnik, Slovenski dom pa Generalni konzulat v Monoštri, Graničarski muzej v Števanovci, Mali Triglav v Andovci pa kasarno v Čepinci.

Najbole glavno na ekskurziji pa je bilau srečanje kauli 35 šaularov iz Slovenije z vrstniki na DOŠ Jožefa Košiča na Gore-

njom Seniki. Telovadnica šaule se je napunila do slejdnjoga kotá, program se je začno s kratkim dvojezičnim filmom o geseni, šteroga so gorvzeli

učenci 8. klasa s pomočjav učiteljice-asistentke *Valentine Novak*. Na konci smo čüli: »Tu govorimo. Tú gučimo. Itt beszélünk.«

Ranč zavolo toga je ravnateljica senčarske šaule *Ildiko Dončec Treiber* vse navzauče pozdravila v svojom domanjom guči pa tak so napravili drügi govorniki tó: leranca s faukovske šaule *Suzana Panker* je cejli program povezüvala v goričanskem guči; o čezmejnom sodelovanji ino svoji spominaji na šaulanje je v svojom prekmurskom geziki gučala generalna konzulka RS v Monoštri *Metka Lajnsček*; gorenjesenčarski pozdrav smo čüli od predsednika Državne slovenske samouprave *Martina Ropoša*; prlečki guč z ov kraj Müre je nücala višja pedagoška svetovalka za Porabje *Valerija Perger*, gda je tomačila, ka se niške ne narodi v knjižni gezik; v prekmurskoj rejči je predsednik gostujočoga društva *Marjan Farič* proso, aj se mlajši med sebov družijo; v imeni Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota pa je v domanjoj rejči *Klaudija Sedar* pozdravila ino prosila mlajše, aj štejo prekmurske knige.

Na začetki programa je mlada Senčarka *Vanesa Šulič* ovdila, ka si doma po domanje

pripovejdajo, v šauli pa se vči slovenski knjižni gezik. Rada se prej šeta po porabskom lesej ino posluša ftičke, želej pa se vönavčiti za frizerko. Šaularge z 2. klasa domanje šaule so sploy lepau, na pamet zaspejali edno pesem o razredi pa šauli ino dugo mlašečo nauto »Če si srečen«. Senčarska mlašeča folklor (zdaj samo z deklami) je v redeče-sivi gvantaj zaplesala prekmurske ino porabske plese, nut pa je pokazala en par detinski špil tó.

Od gostov s Slovenije so se oprvin nutpokazali šaularge s Kapele s pravoga bregá Müre, v svojom domanjom prlečkom geziki so gučali o svojoj vesnici, pri šteroj se vleče paut eričnoga hunsokoga krala *Atile*. Program OŠ Böltinci se je začno z lejpov igrautov na gosli, čüli smo prekmursko pesem »Zrejlo je zito«. Po tistom so vsi šaularge vküper spejvali domanje naute, na konci pa so na red prišle mlašeče špile: eden drügoga so vöšteli (»enci-penci«), o vrejmeni so se pogučavali po domanje. Vrnau Böltinčarge so bili tisti, šteri so eden drügoma stare prekmurske »caune« (zbadljivke) gučali, štere je gvüšno nej bilau léko zbrati.

Mlajši s faukovske osnauvne šaule so lüпали koškice, zmejs pa se po indašnje pogučavali. Čüli smo, ka je edna vertinja nikšo skišnjavo v glavau vdari-la, ino te je samo drüga strina gorprišla, zakoj go od včera glava boli. Učenki tišinske šaule sta vsakšoga pauzvali v svojo krčmau, aj kauštajo domanjo gibanico - od štere so receptj v prekmurskoj rejči goršteli tó.

Na konci programa je predsednik *Marjan Farič* vse senčarske mlajše pauzvo v Prekmurje, pa jim simbolično prejkdau edno košaro sladice ino prekmurski knjig. »Mlajši se morejo navčiti prekmurski, vej so pa uni naša bodaučnost. Moremo je navčiti, kakša je bila zgodovina, ka do leko baukše pa bole oprejto živeli. Kak

pravijo, več gezikov znaš, več velaš, s toga našo društvo izhaja. Tau vse mamo v pameti, gda obujamo prekmursko rejč doma, gde so go inda gučali pa go gnes gučijo tó,« nam je v kisnejšom pogovori ovado predsednik *Farič*.

Podpredsednica društva *Ber-*

dosta učitelov pride, zdaj smo se pa odlaučili povezati vse šaule, gde so meli prekmurski gezik, pa napravili za mlajše vküpen program.« Avtorica letne priprave za prekmurščino *Suzana Panker* pravi, ka se rodijo vsi šaularge v prekmursko rejč. »S knjižnov

Dar predsednika društva *Marjana Fariča* (na srejdi) je prejkuzela *Vanesa Šulič*, s prave ravnateljica *Ildiko Dončec Treiber*

narda Roudi je vesela, ka je prekmurska rejč gorostala. »Prejk društva se nam je prišikalo dosegniti, ka je gratala prekmurščina element nesnovne dediščine. Veseli smo, ka smo leko na šest šaulaj vpelali interesno dejavnost, gde se ne včimo samo prekmurski, liki o prekmurskoj kulturi pa erbi tó. Tau nas tó veseli, ka so se deca radi vzeli za tau«, je raztomačila magistrica zgodovine, štera je pred 17 lejtami že sodelovala z gorenjesenčarskov šaulov v projekti »Atilova paut«.

Šaularge malo žmetnej štejo pa pišejo prekmurski, pravi *Bernarda Roudi*. »Na šauli štemo prekmurske pesmi od *Ferina Lainščka*, poslušamo prekmurske naute od skupine *Ethnotrip*. Na ednoj vöri smo poslušali ljudsko pesem 'Pika, pauka', mlajši pa so doma spitavali, ka je tau, 'fudaš'. Napravili smo slovar,« je pripovedjala podpredsednica prekmurskoga društva, štero je stau pilo na čelo gibanja za prekmurščino. »Že smo napravili štiri posvete za škonike s Pomurja, v prvom redej o lokalnoj zgodovini. Vsikdar

slovenščinov se srečajo oprvin v vrtci pa te dale v osnauvnoj šauli. Mi na vöraj prekmurščine spoznavamo stare pisatele, na priliko pisca prve tiskane prekmurske knjige pa *Küzmičov Nauwi zakon*. Med drügimi smo iskali indašnja imena krav, edna deklčina je v svoji vesi najšla 40 takši imen.«

Pedagoginja pravi, ka so s krožkom uradno začnili dve leti nazaj, depa že prva so tó zberali na priliko indašnja imena za mejsece. Gnesneden med drügimi skeče v prekmurskoj rejči pišejo, depa reči na erične prekmurske naute tó. »Smo probali šteti *Nauwi zakon* z vogrskim črkopisom. Uni sami so gorprišli, kelko liter so tistoga ipa nücali za naš 'č'. Šteti je žmetno, depa eške žmetnej je pisati,« smo zvödali od učiteljice *Suzane*, štera se je popaščila na avtobus, ki je mlade Prekmurce dale pelo v Monošter.

(Kejv na 1. strani: »Če si srečen, glasno vzklikni zdaj 'hura'« - 2. klas na DOŠ *Jožefa Košiča*)

-dm-

PREKMURJE

Puconski občinski svetek

Občina Puconci je že 22. paut proslavila svoj občinski svetek. Za datum so voodabrali 13. oktober, tau pa zatau, ka je biu 1781. leta naj té den vödani tolerančni patent, steri je biu fundament za enakopravno delovanje vsej cerkvenih skupnosti. Strpnost pa je v toj gorički občini, v sterj vküper živejo evangeličani, katoliki in pripadniki binkoštno veroizpovedi, trno fontoška.

Tak, kak je šega, so na slavnostnom dijileši občinske kotrige raztalali tüdi priznanja. Najvišise, velka zahvalna listina, je šlo v roke Franca Barbariča iz Brezovec, steri je že več kak 30 let aktiven med gasilci. Od leta 2013 je poveljnik Gasilske zveze Puconci, pouleg toga je tüdi predsednik gasiliskoga društva v domanji vesnici. Priznanje občine so daubili: Amalija Pučko iz Puconec (že duga leta se spravlja s humanitarnim delom, pouleg toga je aktivna v kulturnom in turističnom družtvi), Jože Temlin (že tretji mandat je predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Prosečka vas) in Maša Kuhar iz Lemerja (21-letna glasbenica, stera se šauliva na Akademiji za glasbo v Beči). Športno društvo Puževci, stero je lani slavilo 30 let uspešnoga dela, je daubilo nagrado občine, priznanje župana Ludvika Novaka pa je šlo v roke Gostilne Jelenov hram iz Beznovec ozioroma Branka Železna, lastnika te krčme, stera ma že 140-letno tradicijo. V toj krčmi nejsi znani samo po tom, ka majo dobro kulinariko, liki so fontoški tüdi zatau, ka podperajo in pomagajo športnim, gasilskim, kulturnim in turističnim družtvom v domanji občini.

Podjilejšisona Vanečiškeslavnostno prejkдали najveško občinsko investicijo v zadnjom cajti. Tau je 1,3 kilometra duga poštija med Puconci in Vanečo, za obnovo stera so ponücali okauli pou milijona evrov.

Silva Eöry

Vesna Maučec - direktorica hotelov Zdravilišča Radenci

»Pravijo, ka smo turizem lidge, in tau rejsan drži«

Kak dödölle jih poznate na Vogrskom, v Prekmurji pa smo en ö vöminili z o in vkraj vzeli en l, pa se tau gesti, napravleno iz mele in krumplov, zové »dödoli«. V Püconcaj so si že pred leti vözbrodili, ka napravijo tekmovanje v küjanji té dobroute, stera je inda svejta valala kak jestvina za srmake. Zadnje septembrsko soboto je bilou veselo. »Cejlj keden smo gledali, kakšno de vreme, pa je bilou te fala baugi lejpo, tak ka smo leko spravili pod strejo 16. dödolijado, stero smo v etom leti povezali ške s kolesarskim maratonom. Morem pohvaliti cejlo ekipo, bilou je več kak 100 prostovoljcov (önkéntes), tak kelnarov kak küjarov in vsej drügih, steri so pomagali, ka se je prireditev pršikala tak, kak smo steli,« je povedala predsednica Kulturno-turističnega društva Puconci Vesna Maučec in spaumnila, ka so lani ob svetovnom dnevi turizma postavili skulpturo (szobor),

slüzi tüdi svoj vsakdanešnji krüj: »Od leta 2013 sam direktorica hotelov v Zdravilišči Radenci. Sodelüvlem z direktori ozioroma vodji gostinstva, kouponce, zdravstva, z animacijo in gos-

Vesna Maučec

cajta - zatau sam po zgotovleni osnovni šauli stela titi v gostinsko šaulo v Radence. Moj, zdaj že pokojni oča, mi je pravo, ka naj rajši dem v nekšo splošno šaulo, vej pa mo v turizmi sledkar leko tak ali tak delala. V srednje šaulo sam odila v ekonomsko v Murski Soboti, po tistom pa sam v Maribori, na Ekonomski fakulteti, študerala menedžment malih firm. Tau je trno dober program, dosta sam se navčila, sploj v tretjom pa štrtom letniki, gda smo se včili, kak se vodi ena mala firma. Po zgotovleni šauli sam začnila delati v turistični agenciji. Moj

mauž Leon ma vikend v Süjom vrejji, zatau smo se furt mimo Moravskih Toplic vozili, pa sam pravla, vidiš, tü bi leko ges gnauk delala. In tak dugo sam se mimo vozila, ka sam 2006. leta te rejsan začnila delati v

fontoško je tau, ka njemi daš pozornost (figyelem). Pravijo, ka smo turizem lidge, in tau rejsan drži. Če gosti daš tisti pristen nasmeh, njemi pomoreš, ga presenetiš s kupico vode, z djaboko ali samo s pogovorom, je trno zadovoljen.«

Čiglij ma dosta dela v slüžbi, je tüdi v Püconcaj aktivna, in tau nej samo v kulturno-turističnom družtvi, pauleg toga pa si vsakši den najde cajt, ka prebeži bar dva kilometra po domanji vesnici. »Po rojstvi prvoga deteta, cerke Lane, te sam ške delala v Moravski Toplicaj, sam probala začniti bežati. Po rojstvi sina Gaja sam za rojstni den dobila takšo vöro, stera ma štoparco in točno cajt meri, in te sam malo bole resno začnila bežati. Po trej mesecaj treninga sam maja 2013 šla v Radence na maraton in sam prebežala 21 kilometrov. Sledkar sam prebežala tüdi velki maraton, samo brodim, ka je polonje maratona za mene gljij prav,« je raztolmačila sogovornica, stera je vesela, ka je za bežanje napelala tüdi cejlo držino. In gda najde cajt za bežanje, jo ške pitam. Odgovori: »Nej dugo toga nazaj sam preštela knjigo z naslovom Ob petih vstani in svet ti bo ležal na dlani.

V veseli družbi svoje držine, mame, brata, sestere pa nečakov in nečakinj

stera mimoidoče opozarja na najbolje prepoznaven kulinarični dogodek v njihovi občini. Oženjene žgonke, kak v Prekmurji tüdi radi pravimo dödolum, je po oceni strokovne komisije, stero je vodo Danilo Kozar, najboukše pripravila ekipa Zgrebašev iz Pečorovec. »Tau, ka smo prvo paut združili kolesarski maraton in dödolijado, se je pokazalo za dobro, vej pa so tisti, steri so prišli k nam vküper s tistimi, steri so klačili picikline, tisti cajt meli ka delati. Vörvlem, ka de drügo leto ta prireditev samo ške baukša,« je ške cujdala Vesna Maučec, stera se s turizmom ne spravlja samo v svojom praustom cajti, liki si z njim

podinjstvom pa ške recepcijo. Morem prajti, ka mam rejsan dobro ekipo sodelavcov, mlade pa zagnane lidi, steri škejo nekšo spremembo napraviti. Gda smo puni, leko sprejmemo 600 gostov. Polonje je domanjih, slovenskih, od tihincov pa jih je največ iz Avstrije in Dajčlanda, v zadnji dveh lejtaj je malo več Čehov, pa tüdi Rusov. Za njih skrbi 125 redno zaposlenih sodelavcov.«

Vesna Maučec je gor rasla v Murski Soboti, po zgotovlenom študiji pa se je preselila v Püconce: »Ges sam že kak mlada trno rada pekla - na žalost je zdaj toga menje, ka nemam

Na letošnji dödolijadi je pouleg Vesne dosta pomagala tüdi čerka Lana

prodaji in marketing firme Terme 2000. Leta 2013 pa sam te prišla delat v Zdravilišče Radenci.«

Sogovornica pravi, ka je v turizmi nej lejko delati, sploj na tak odgovornom delovnom mestu, kak ga ma ona, »vseeno pa je najvekše zadovoljstvo, gda vidiš, ka leko nekoga osrečiš, ka vidiš zadovoljnoga gosta. Nej je telko fontoško, če njemi daš neka vrejdnoga, dragoga, bole

Že prva kak sam preštela tau knjigo, sam rano stanjüvala, zdaj pa ške telko bole. In tak med pau peto in peto vöro vsakši zranek bežim po Püconcaj. Po tistom se zriktam, spigem kavo in dem delat v Radence.«

(Kejp na 1. strani: Vesna Maučec je od 2013 direktorica hotelov v Zdravilišči Radenci)

Silva Eöry

Kejpi: Silva Eöry in osebni arhiv Vesne Maučec

Slovenski den v Budimpešti

Slovinci v Budimpešti vsakšno leto oktobra mamu prireditev. Tau zatok, ka se spomnimo nazaj, ka smo oktobra leta 1990

vasnicaj, po varašaj, vsi (vsakši kraj) gora djali naš male kamenček. Tau znamenuje, ka se mi tō ta držimo, mi smo tō

tōrma, smo je vidli, vej so pa kazali napis na platni, ka so Porabski Slovenci. Tau »romanje« je bilau žmetno, dapa veliko delo pa lejpo. Karčina Holeca smo gratulirali, prejk njega pa vsejm Porabcom, steri so gora prišli na Triglav, steri so tau

tō mamu takše lidi, takšne voditelje, ka so tau zmogli. Na prireditvi je nastau po tūdi naš mali zbor. Lepau so spejvali kak vsigdar, radūvali smo se. Meli smo tudi goste. Našo prireditev je počasto veleposlnaik R Slovenije v Budimpešti g. Ro-

Pozdrav veleposlanika RS v Budimpešti Roberta Kokalja

ustanovili slovensko društvo v glavnom varaši. Do tistoga časa smo mi, Porabski Slovenci, steri tū živemo, meli samo prijateljski krog. Devedesetoga leta se je državni sistem spremenijo pa smo mi tō naprajli društvo pa se

Porabski Slovenci, vej je pa tam naš rojstni kraj. Mi smo najgeri bili, kak Andovčani odijo pejški na Triglav. Zato smo Karčina Holeca pozvali. On nam je od toga pripovejdo in notri pokazo tau težko

Pevski zbor Slovenskoga društva v Budimpešti

registrirali na birovi in od tistogamau delamo kak društvo. Letos smo malo ovak svetili kak do tejamau. Pozvali smo Karčina Holeca iz Andovec. Karči Holec dela pri uredništvu Porabja in doma v Andovci je vodja Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva. Tau društvo ma zanimive prireditve. Pohod po gauščaj, Vražjo nauč, pejški odijo v Slovenijo na najvejši brejg Triglav, steri brejg je 2.864 m viski. S toga velkoga brga so v Andovce pripelali eden velki kamen, te kamen kak eden kip (szobor) stoji na dvauri Iže rokodelstva. Oni tam majo te lejpi center. Na podstavek toga kamna (té skale) smo Slovenci, steri na Vogrsom živemo po

»romanje« v Slovenijo na digitalni kejpaj. Pejški so šli 10 dni prejk gaušč, prejk brgauv, tū pa tam po poštijaj. Pomagali so jim člani Zveze veteranov vojne za Slovenijo pa člani Združenja vojaških gornikov Slovenije, steri se k tauma razmejo in dosta odijo po velki plaminaj. Kak smo vidli, je težko bilau. Težko so si počivali ponauči, ka so mejsta za spanje tō nej bila najbaugša. Tak so prišli do Kredarice, gé je Triglavski dom. Med potjo so jim voditelji vse dosta pokazali pa raztomačili. Na Kredarici je v leta, gda je spodkar najvejša ica, tō mrzlo in je snejg. Od te iže šče dala trbelo iti, na vreek. Če že nej vsi (15 lidi), dapa tej eni so gori prišli do Aljaževoga

Mali kamen z vōlkoga Triglava je prineso za dar Karči Holec

težko paut naprajli. Ponosni smo na nji. Karči Holec je nam v spomin prineso en kamen s Triglava. Splo smo radi bili, ka smo te kejpe poglednili pa poslušali Karčina pripovejdanje. Ka mi, mali narod, Porabski Slovenci

bert Kokalj s soprogo Kludijo, prišla sta tūdi dva nauva sodelavca veleposlaništva. Na konci smo držali prijateljski večer, se okrepečili, malo pojedli in nazdravili.

Irena Pavlič

Predstavitev knjige

»Njegovo ime pozna cel narod« - udejstvanje Kálmána Szélla za razvoj Monoštra - je naslov knjige avtorice Ilone Talabér (Talabér Lászlóné), članice monoštrskega domoznanskega kluba. Knjiga je izšla s finančno podporo kmetijskega ministrstva.

L.R.H.

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Menje je tikvi

Letos je nej bilau vrejmena za tikvi, v Železni županiji so samo malo več kak pulonje lanskoga pauva pripauvali, dapa s kvalitetov nede nevolé. Zavolo tauga, ka se je vrejm kesnau goravzelo, tikvine goščice so sledkar leko v zemlau prišle, sto je nej vōpočako pa ji je taposado, tistoma so v zemlej zagnilile. Če je zazranka zemla bola hladna kak deset stopinj, nejma smisla saditi, zato ka samo vsikša tretja, štrta vōpožene.

Letos je vrejmen 20. maja gratalo idealno, tau je dva, tri kedne kasneje, kak se šegau majo tikvi saditi. Vлага je tō nej taša bila kak trbej, zato ka dež se je največkrat lejvo. Zavolo tauga je voda naglo tastekla, niže k koreninam je samo sploy malo vlage prišlo. Sledkar, gda je pa velka vročina gratala, so tikvi brezi vlage ostale, tak so te dosta menše zrasle. Zato, ka je septembra večkrat bola toplo bilau, kak tašoga reda šegau ma biti, so tikvi začnile gniliti. Etak je te na enom hektari samo pet mejtrov tikvi zraslo, tau je malo več kak pulonje tistoma pauva, ka ovak šegau ma biti. Depa sreča v nesreči je, ka je kvaliteta nej gratala slabša, zato ka tikvino olje je te dobro, če so velke, kuste goščice pa temno zeleno farbo majo. Najlepše goščice so v tisti tikvaj, stere na veliko zrastejo pa lopau žuto ozrejljo.

Na srejdj oktobra, gda se prve tikvine goščice posišijo, se začne sezona prešanja tikvinnoga olja v mali oljarnaj pa cejlak do konca zime drži. Istina, je že dosta taši lidi, steri goščice nej nagnauk, liki dva-krat, trikrat vōdelajo pa etak te vsigdar friško tikvino olje majo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

50 let odprtja Mostu prijateljstva

Obmejni mesti Gornja Radgona in Bad Radkersburg sta ob petdeseti obletnici odprtja mostu, ki ju povezuje, pripravili meddržavno slovesnost. »Ta most povezuje dve mesti, dve državi, dve kulturi, dva jezika in na simbolni ravni predstavlja tudi prijateljsko povezavo med dvema sosednjima državama – Slovenijo in Avstrijo,« je poudaril slovenski zunanji minister Miro Cerar. Most prijateljstva, kot so ga poimenovali pred 50. leti, ko sta ga odprla takratna predsednika Jugoslavije in Avstrije Josip Broz – Tito in Franz Jonas, je bil izjemno pomembna pridobitev tako za sodelovanje med državama kot mestoma. Imel je gospodarski, družbeni in tudi močan simbolni pomen. Radgona je bila v času Avstro-Ogrske eno mesto v isti državi, po prvi svetovni vojni pa so ga razdelili med dve in pretrgali povezave med ljudmi. Tudi deželni glavar avstrijske Štajerske Hermann Schützenhöfer je v nagovoru pozval h krepitvi sodelovanja in poudaril, »da je naša naloga mladim generacijam povedati, da mir in svoboda nista nekaj samoumevnega, da se je treba zanj dnevno truditi, da bodo lahko tudi mladi nekoč živeli skupaj, drug z drugim, zato se moramo vsi truditi za ohranitev svobode, miru in blaginje.«

V neformalnem pogovoru sta se Cerar in Schützenhöfer dotaknila tudi slovenske manjšine na avstrijskem Štajerskem, gospodarskih odnosov in sodelovanja na področju kulture in izobraževanja. Slovenija pričakuje nadaljnje korake k uresničevanju pravic slovenske manjšine in izboljšanje dialoga z novo zvezno vlado. Župana obeh Radgon, Stanislav Rojko in Heinrich Schmidlechner, ki sta tudi spregovorila na slovesnosti, želita sodelovanje še okrepiti. Na obeh straneh si želijo nove povezave, med katerimi so pohodniški, železniški in cestni ter železniški most.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

BARVITOST JESENSKIH ODTENKOV

Mesec oktober je čaroben čas, ko nas obdajajo tople barve in nizki sončni žarki. V tem času sem še posebno rada v svojem

Lepoplodka sodi med najlepše jesenske grmovnice s svojimi koralno vijoličastimi plodovi

Prekmurju, saj so vinogradi tako lepi v svoji živahno rumeno rdeči barvi, da te kar povabijo, da se sprehodiš med njimi. Ljubitelji vrtnarjenja pa nas še posebno navdušujejo barve perzijske bukke, plodovi lepo-

lepplodka, ki za mnoge sodi med najbolj zanimive grme zaradi plodov. Ti imajo lepo, koralno vijoličasto barvo z

bisernim sijajem. Je nekoliko občutljiva na mraz. Ob pozebi se po rezi dobro obnovi, vistem letu pa ni plodov. Zato jo je potrebno posaditi v zavetno, sončno rastišče, ki je hkrati zmerno vlažno. To so pogoji za

Nebine ali jesenske astre uspevajo na polnem soncu. Primerne so tudi za jesenske šopke v kombinaciji s hortenzijami in hermeliko

plodke, plezave trte, panešpljic in številnih trajnic, kot so jesenske astre, kresnice, jesenske anemone, hermelike in meni najljubše hortenzije ter številne druge.

Ob nedavnem izletu mi je en zdravnik rekel, da smo mi vrtnarji oziroma ljubitelji cvetja lahko poglobljeno srečni, da znamo podoživljati vsak list, vsak cvet, brstenje spomladi, odpadlo listje v jeseni, da z rastlinami živimo. Meni je ljuba in jo tudi posebno občudujem

bogat nastavek plodov. Jeseni se lepo poda k rumenim jesenskim barvam drugih drevnin in trajnic. Floristi jih z veseljem uporabljamo pri dekoracijah v oktobru.

Drevesasti grm parocija ali perzijska bukev je s slikovito rastjo. Listi so podobni navadni bukvi. Jeseni so rumeni in škrlatno rdeči. Sadimo jo kot posamezno grmovnico. Glede rastišča ni zahtevna. Pod njo lahko posadimo rastline za podrast, kot so izander, lipica ali zimzelen.

Skoraj smo pozabili na vrtno kresnice. So ljubke trajnice za vlažna in bolj senčna rastišča, z klasastim socvetjem. Odpirajo se od zgodnjega do poznega poletja. Drobnji zvezdasti cvetovi so v različnih barvah. Prevladu-

barvitosti je v naravi zanimivo. Jesenske astre ali nebine so bile v naših vrtovih navzoče že nekdanj, saj so že v preteklosti znali ceniti barvitost njihovih cvetov. Drobnji koški se v raznoterih barvah odpirajo dan za

Octovec ima v jeseni čudovito obarvane liste

jejo bela, kremna, rožnata, lila in rdeča. Vrtno kresnice so lepe tudi po cvetenju, saj se njihova socvetja lepo posušijo in ohranijo svojo obliko.

Octovec je manjše drevo, ki v mladosti hitro raste. Debele veje

dnem in prinašajo barvitost v meglena jesenska jutra. Visoke astre lahko pozno spomladi, ko so šopi približno na polovici svoje končne višine, porežemo. Skrajšamo jih za polovico takratne višine in jih nekoliko

Trdoleska je manjše drevo ali grm, ki je zanimiv skozi vso zimo, zaradi skorje, na kateri so krilati, plutasti izrastki. Lepa je tudi svetleča, temnordeča jesenska barva

so dlakave. Listi so pernato sestavljeni z lepo jesensko barvo. Plodovi so karminasto rdeči in ostanejo na drevesu do pomladi. Njegova slaba stran je, da se razmnožuje s koreninskimi odganjki, ki lahko postanejo zelo nadležni v vrtu, pa še izcedek, ki nastane pri rezi vam lahko povzroči reakcijo na vaši koži. Moram priznati, da mi drevo ni preveč všeč, vendar zaradi

razredčimo. S tem bomo dosegli, da bodo ostale nekoliko nižje in da stebela ne bodo ogolela.

NAMIG

Čas je za ureditev grobov. Poskrbimo, da bodo grobovi delovali umirjeno in bolj podobni prostoru zadnjega počitka, kot pisani razstavi cvetja in plastike.

Besedilo: Olga Varga
Fotografije: svetovni splet

Slovenske ljudske pripovedi - nej samo za mlajše - 29.

Dugovüjec pa medved

Žmetni cajti so bili. Gvant je dragši grato, vnaugi mlajši so nagi ojdli. Zatok je eden paver posejko svoj lejs, drva audo, grmaudve gorvužgo ino na pogoriški posejo oves.

Oves je lepau zrejlo, ka sta na pamet vzela zavec pa medved tō ino na gausti tamta ojdla na večerdjo. Eden večer sta se srečala v ovsu. Medved je traubo nad dugovüjcom:

»Vkrāj idi od tec, oves je moj!«

Zavec je malo mekno vüja ino dau valas:

»Oves je tvoj, prav, zejmn pa ga ge; vej pa mi prija takšo gesti!«

Takšo gizdavo ponašanje je banjatomi zaprlo sapo, zavec pa je dale gučo:

»Tupaš, ti brodiš, ka leko vse posüneš, če si vekši od méne? Za oves va se eške metala, ka do ti peté füčkale. Vküpn se mejriva! Depa nej tak, ka eden svoj žitek leko zgübi pri tem! Oprvim stisniva kamen; šteri ga tak stisne, ka voda vō z njega stečé, od tistoga aj bau oves!«

Medved je kamen v praj zmožiu. Pod škrabci se ma je iskri lo, donk je z njega nej voda vōstekla. Zavec je vdaro na kamen, šteroga je prva namaučo, te pa ga ponüdo nevōrnomi medvedi pod naus:

»Vidiš, ti ginglavi tupaš! Samo če se te teknem, boš fertig ino boš ležo v tistoj grabi!«

»Jaj, jaj, tau je mala žaba pa

ka má oprejte oči. Eške dugo je čako, zaveče oči pa so vsikdar bole nastrgavale. S slejdnjimi močmi je medved

vüdo zavca, vuk pa nej, ka se je nej znau postaviti na zadnje nogé.

»Vidim, ka ti morem pomagati,« je pravo kosmatinec, primlo vuká, se postavo za njim na zadnje nogé, ga visiko kumas zdigno ino ga pito:

»Na, vidiš ga tam za grajkov? ... Daj valas, mrcina, ga vidiš ali nej?«

Vuk pa je nej dau valas nej zdaj ino nej kisinej, gda ga je medved spüsto z rauk, vej pa ga je tak krepko stisno, ka je biu vkraj.

Gda je banjati vüdo mrtvoga tivariša, je vōvtégno oči:

»Sam pogled ga je vmauro! Gvüšno sem zavolé krepk, ka sem eške nej fertig. Vej sem pa gučo z zavcom pa eške ležo pri njem!«

Kosmatinec je naglo vüjšo z naše krajine, gde je dosta zavcov pa se je eške do gnes nej povrno; vukauv pa pri nas več tō nega, vej je pa slejdnjoga stisno medved, gda ma je sto pokazati zavca.

Istina pa je, ka je pri nas cejla sodačija dugovüjcov v ovsu, depa najdemo je za grajkami ranč tak.

Na domanjto rejč obrno:

-dm-

Ilustracija: -mkm-

donk eden majster. Aj velá, ka šké, zbejžati trbej,« je zdihaivo medved. Zavec je štucnivo vüja ino vse tau čüu. Banjatomi je dau tanač:

»Trüdniva sva, idiva na tisti brejg k grajki pa se malo zdeniva.«

Kak sta pravla, tak sta napravla tō.

Medved je frko, zavec tō. Zavec je rejsan spau, medved pa nej. Že je brodo, ka se ma ponüja dobra prilika, ka vkrajzbeži. Pogledno je zavca ino vüdo,

zbrau batrivnost ino zbejžo. Pa so ma peté rejsan füčkale ino kosminje kumas stale kak kokauti perdje.

Stavo ga je vuk:

»Hej, boter, kama se tak paščiš, vej pa ne gori vodal!«

Kosmatinec je nesrano pripozno:

»Lübi boter, skoro sem fertig, mala žaba je moj majster!«

»Dvōma pa gvüšno nede,« je brodo vuk. Šla sta na brejg gledat viteza zavca. Medved se je postavo na zadnje nogé ino

Zadnje delo na mezevaj

Djesen nam tū vōvtala delo na mezevaj. Tikvine guškice v lupinjaj že davnik v žaklaj počivajo, ka smo rano leko vōspucali, depa bildje se je kumar eške samo zdaj posišilo. Zatau smo se pá vküpn nabrale slovenske penzionistke, ka smo tau višišnjo bildje vtjüpn pograblale, brazde pa glavtje dola zašarabolnivalo, travo s kosicov dola pokosile. Grajko smo nazaj popravljale prauti srnam, kakoli ka

so se eške vodné vüjpale prejk vlačiti, naše tikvi so döjn nej bantivale. Gda dobro poséne bildje pa trava, té vej ta zaždjem. Letos mo mogli dati gora orati, ka plüg globše zordjé zemlau kak, če gora skopamo, no pa tau je že velka »njiva« tū. Na konci glavtje pa raub cejle njive gora skopamo, potistim go pa njamo pri meri prejk zimé, aj se vōspočiné z nami vred.

K.F.

... DO MADŽARSKE

Povolilne usode

István Tarlós, ki je devet let vodil glavno mesto, se je po porazu na občinskih volitvah odločil, da se bo umaknil iz politike. Zato je zavrnil tudi svetniško mesto v glavnemestni občini, ki bi mu kot nosilcu FIDESZ-ove liste pripadalo. Kot je povedal, več kot 30 let je bil aktiven, od tega je bil 9 let župan Budimpešte, zato si pri 70-ih lahko privoščiči, da se umakne iz politike. Njegova odločitev je verjetno dokončna, čeprav je premier Viktor Orbán po njegovem porazu začel svoj govor z naslednjim stavkom: »Zgubil sem dobrega župana, toda dobil sem izjemnega svetovalca.«

Župan Győra Zsolt Borkai - njegov seksualni škandal na hrvaškem morju je najbolj buril duhove v volilni kampanji - je kljub vsemu bil ponovno izvoljen. Po nekajdnevni tišini je sklical tiskovno konferenco, na kateri se je najprej zahvalil volivcem, da so mu vseeno zaupali. Obenem je izjavil, da bo izstopil iz vladne stranke FIDESZ, da bi le-ta lahko ohranila svojo »moralno integriteto«. K njegovi odločitvi je verjetno pripomogel tudi pogovor s podpredsednikom stranke in predsednikom parlamenta Lászlóm Kövérjem ter direktorjem stranke Gáborjem Kubatovom, ki je potekal dan pred tiskovno konferenco v Budimpešti.

Vrnil je parlamentarni mandat

Nekdanji predsednik socialistov József Tóbiás je vrnil svoj mandat v madžarskem parlamentu, je zapisal na svoji facebook strani sedanjí predsednik stranke Bertalan Tóth. József Tóbiás se je že spomladi odselil na Tenerife, kot vzrok je navedel bolezen dihal svojega otroka. Vladna stran je večkrat kritizirala stanko, da dovoli poslancu, da prihaja le na plenarne seje parlamenta. Stranka je pozvala poslance, naj se izjasni, ali želi še naprej opravljati delo poslance. Tóbiás je predsednika stranke seznanil s tem, da se ne želi vrniti na Madžarsko vse do ozdravitve svojega sina, zato se rajši odpove poslanskemu mandatu.

FEJST JE ZDRAVO, DAPA DJA ZATO BOLA ŠÖR PIDJEM

Tak je bilau, ka mo stare kejpe gledali pri Ferini Meggyesi v Slovenskoj vesi, dapa taostalo. Zato, ka smo drügo temo meli, gda sem tam odo, Feri je ranč rdečo repo (peso) löjpo ozark v maloj tjöjnji. Nejssem vedo, ka dela, zato ka sirauvo go je semlo pa prejk mikser mašina je rdeča repa nutra v posaudostekla. Kak krv tak je vögledalo, gda je v posanco vlejo pa mi je ponüdo, aj kauštam. Nejssem trno za tau repo, dapa

Feri Meggyes dela sok iz djabok pa rdeče repe

te sok je dober žmaj emo. - Feri, vöovadiš mena, kak se te rdeči sok dela? »Tau ti naletja tapovejm, rdečo repo pa djabotja vtjüpsamelamo pa te naslejdnje s centrifugov vösprešamo pa

par lejt. Žena je tau na interneti nin štejla pa te smo gnauk mi tö sprobali doma, kakšni žmaj ma. Družini se

je fejst povidlo pa odtistoga mau ga redim, nej dosta, edno paut tak dva, tri litre, zato ka vsigdar friškoga napravim.«

- Kakšna djaboka kladeš nutra v sok?

Domanje, strare fajte djabke

sok baude. Kak mlajši pa vnuki ranč tak moja žena radi pidjejo, dja samo malo kauštam. Zato ka dja raj pivo pidjem, zame je pivo ranč tak zdravo kak te sok, zdaj ga tü nastaula mam.«

- Od steroga mau delate taši sok? »Tašo piti, ka rdečo repo pa djaboka vküper vösprešemo, nej tak dugo, vejn samo

»Tau me ne pitaj, niše stare sorte so, bola taše vrejzne, samo za te naš sok pa za peči so spoj dobra.«

- Kak dougo se leko te repovi sok dela?

»Tačas, ka maš repo pa djaboka v klejti, če si dobro mesto najšo zanj, te cejlak do sprtolejtji.«

- V tau maloj künji tü ozark se vsefele dela, kak

vidim, nej samo sok, zato ka vsefele posaudopa škir mate. Dapa tam ozark, ka tak vögleda kak eden velki pisker, tau ne vejm, ka mora biti?

»V taum velkom piskri pateriziramo bubrike, kompotepa vsefele tašo, ka se na zimau taklade, zato ka mi niše kemikalije ne nücamo. Vse, ka trbej, nutradejemo pa na osemdeset stopinj segrejamo, s tejm vse bakterije zapravimo pa se nej trbej bojati, ka kompot ali bubrike gorazavrejo.«

- Zvün tauga soka sem koštavo lekvar (marmeladotü, za steroga sem nej vedo, iz kakšoga sadja je napravljen.

»Z domanjoga grauzdja pa iz gospočki tikvi, ranč kak ti, vsakši, sto ne vej, tau misli, ka je slivovi lekvar.«

- Zdaj mo vertinjo, Hugina spitavo, ka ma na stauli v taum velkom glaži?

»Tau je domanji jabolčni eci (kis).«

- Kak se tau dela doma?

»Gda se djabka primlejo dolalateti, te je dolazribamo pa je nutra v glaž sklademo. Malo vodé goravladjemo pa malo cukra ali meda vcujdejamo pa te en tjeden tak njamo stati, dapa te čas vsikšiden, gda sé v tjünjo pridem, ga malo zgroužam. Za eden tjeden dolaprcedim pa te potejn, ka ostane, tau nutra v glaže vlejem pa dolazvežem pa te tri, štiri mejsece tak njam. Gda vidim, ka se že cejlak sčisti, potejn je kreda eci, leko ga nücamo.«

- Kak ste pripovejdali, došta vse doma napravite, ka je zdravo, brezi kemikalij. Pa vse vcujvalaun doma v ogradcipripauwate. Dapa kak vidim, že vse tak po nauwom pauwate, kak je gnesden šega, ka so malo više grede, gde se nej trbej tak nizko pregiblati.

»Dosta desk smo meli pa te smo si tak zmislili, ka na

pravimo taše grdé, stere so med deskami pa malo so višeše. Drügo pa tau, ka spodkar je zemla nej tak dobra, zato ka je gnauksvejta tü škedjen bijo. Tau je dob-

Feri pa Hugi v gračenki mata viske grdé

ro, zato ka se nej trbej tak velkoga prigniti. Spodkar vejke, slamo, žaganco sklademodemo, vrkar dobro zemlauptau kak tam parnej, tau tam toplo napravi pa segrejva vse tisto, ka posajeno

V glaži se dela domanji eci (kis)

mamo. Nam se tau fejst vidi pa dotejga mau vsigdar lejpi pauv smo meli.«

- Ka vse ste meli posajeno?

»Papriko smo meli, paradajs, šalato smo že marciuša brali, te petroš pa lük, k leta še zeleno (zeller) pa bubrike posadim v te lade.«

- Vido sem, ka vodau za po-

lejvanje tö maudro mate vönapravlano.

»Tau sem dja vözmislila, zato ka gda je dosta dežji šlau, te se je bečka pod strejšnicov brž napunila pa voda

samo tak tatekla. Zavolo tauga smo tri bečke edno k drügoj postavili, na dve bečke smo lükno zvtali pa gda se je edna napunila, te prejk v drügo je tekla voda pa tak do tretje bečke. Gda je

trbelo, cejlo leto smo s tau voda-uv polejvali.«

- Ka te delali v zimi, gda v ogradcinega dela?

»Dočas ka je internet pa računalnik, niše navole nega, pa če mam kakšne dobre knjige, te pa spoj nej.«

- Pa gazda Feri, ti ka boš delo pozimi?

»Če drügo nemo mogo delati, dosta orejov mam

pa tiste mo trau, dočas ka nede snega, dočas mo pa v gauštjo odli. Tam je tak telko dela, ka nikdar ne moreš zgotauviti«

(Kejp na 1. strani: Djesenska idila na dvauri pri Meggyesovi v Slovenski vesi)

Karči Holec

Kak če bi človek v nebesaj bijo

Gnesden je zvöjn Lurda pa Faimedjugorje najbola poznano Marijino prauškarsko mesto na svejti. 24. juniuša 1981. leta se je Blajžena Devica Marija, Kralica Mira, oprvim skazala šest mlajšom, gda je cejli svejt pozvala k molitvi pa

- *Ka nauvi spominov ti je dala ta prauška?*

»V četrtek zazranka smo že v pau sedmoj vöri gora stanili, smo zajtrik meli pa smo že z enim šli z daumi. Na križno paut smo šli, na Crnico, gde se je Marija skazala. Najprvim je

mirej. V zadnji dvajsti lejtaj ga je gora ziskalo kaulek 30 milijonov prauškarov. Iz Porabja je že tü dosta prauškarov gora ziskalo tau dalečno pa trno ijrašnjo prauškarsko mesto, letos na začetki oktobra so se slovenčarski pa varaški prauškarge tü podali na štriridnevno prauško.

- *Makoš Mari žive v Slovenskoj vesi, je s svojimi padaškinjami tö bila na prauški. Kak si se potjislila tėjti na tau dougo pa žmetno paut, vej se pa dosta žaurgaš, kak te boli križec?*

»Dosta vse lejpora sam že čüla, ka se taum godi, ka vse djé, kakšno betežno lüstvo odi ta. Pa sam si brodila, ka mo dja tö z mojo čerdjav Katov na tau paut, ka me križec boli pa oči tašne lagve mam, ka pa, ka mi Marija tö kaj pomore. Istina, ka smo sploj trüdni gratali, depa tau nika ne deje, tau tá pozabimo. Sploj je lejpo bilau, je vrejčno bilau tjtji. Vsevtjüper nas je stau bilau, ka je s Pešta tü eden bus prišo pa smo té vtjüper šli. Daleč je bilau, ka smo se dosta mogli pelati, 12 vör z avtobusom. Vsakšoma so nodjé otékale dočas smo tá prišli, kumin smo šli, depa tau smo mi vse tapozabili tan.«

tak bilau, ka nemo šli gora, ka sploj lagvi cajt bijo, dež išo. Ej, dja sam si pa zbrodila, démo s padaštjinjami tö, ka bau, tau bau, vej de nam Marija pomagala. Pa smo vsi tagora prišli! Hvala Baudji! Depa völkko blato je bilau, vse nam je nota teklo v črejvle, čujškalo se je, dež nas je močo. Greje nam je vejn dolazaprau, tau je zatau moglo biti. Pa vejn je lepšo tü bilau, kak če bi dober cajt bijo. Naš gospaud župnik Imre Bodorkos so nas vodili, pri vsakšom križi smo molili, slovenstji smo tö molili pa popejvali. Gda smo ta gora prišli, tisto je ena čüda bila, gda smo (kip) Blajžene Device Marije zaglédnili. Vsakši je djaukati začno. Tau ranč ne moram ta prajti, kašna lépota je tisto tan. Gda smo dola prišli, té smo šli k meši tak blatni, kak smo bili. Völka cerkev je tan, depa vanej je bila meša. Sploj dosta popov je bilau, vsefale, bejli, črni pa telko lüstva! Taši je bijo, ka je klečo pa se je tak vlejko božo tejlo djemat. Tan lüstvo eden drügoga tak pomaga, se ne šté, stokolik je djé. Tisto je eno völko vesel-dje, kak bi človek v nebesaj bijo. Večer, gda smo se doma vred djali, smo nota v varaš šli pejški, ka smo si tjöjpili vse-

fale za spomin. Dočas smo v postelo prišli, že tak ena vöra bijla, zazranka smo pa že v šestoj stanili. Spati smo nej trno mogli, depa tisto se nika nej štelo, eno dva kafeja smo spili pa nam že pa nika nej bilau.«

- *Ka pa tretji, šrti dén, ka vse so vam eške pokazali?*

»Gora smo ziskali Cenakolo, tuj so tašni mladi, steri so na lagvoj pauti, pidjejo ali z drogami majo nevolu, pa se škejo zavračiti, pridti na dobro paut. Mi smo tö vtjüper dali pejnaze v vesi pa smo njim nesli patje za dar. Bili smo pri slapi Kravica, fejs lejpo je bilau, samo smo nej mogli skrak tjtji, ka je tö dež išo. Križavac, no tisto pá je vekši brejg bijo. Tašni kamenji so bili, kak té naš sto, pa völke grabe. Ta smo se kumin gora privlekli, tista paut je sploj žmetna bila. Tan so tö štacije bilé, smo skaus molili. Mostar, tü je pa 1993. leta v jugoslovanski bojni najvejšo strel-djanje bilau. Tiste stare rame so tak njali, aj lüstvo vidi, ka se je godijlo. Baug moj, ka tan lüstvo moglo trpati! Pa kašno lejpo cerkev so nazaj naredili! »Vepric, tau pa kak Lourdski brlaug, taum smo meli zadnjo mešo, ka sta nam naš pa peštarski gospaud slüžila. Gda smo ta šli, te smo tö meli mešo pa gda nazaj domau, te ranč tak.«

- *Kak si kaj razmejla rovačko rejč?*

»Znala sam, od koj je gnuč, tista doktorica, dej smo se držali, je rada bila, ka je tašne dobila, steri vejo slovenski gnučati. Mi smo se tak poznali (počutili) tan, kak bi domau prišli. Sploj dobro lüstvo je djé.«

- *Kak so se poznali (počutili) naš gospaud dekan Imre Bodorkos?*

»Sploj so se dobro poznali, prajli so nam, ka je s tašnim lüstvom veseldje tjtji na prauško.«

Klara Fodor
slike: Kata Daniel

ROMARSKA POT V SLOVENIJO

12. oktobra je Slovenska narodnostna samouprava Števanovci organizirala romarsko pot v Slovenijo. 45 romarjev se je napotilo na to čudovito romanje na Brezje. Največja slovenska bazilika in romarska cerkev Marije Pomagaj se nahaja v tem kraju. Veliko romarjev obiše to mesto in prosi Marijo za pomoč. Marija vsakega sprejme in vzame v naročje. Prvi čudeži ozdravljenja so se zgodili 50 let po vzpostavitvi božje poti in tudi danes se dogajajo. Pri spovedi iščejo romarji mir, ki ga dobijo od Boga. Papež Janez Pavel II. je obiskal baziliko leta 1996.

Sveta maša se je začela ob deseti uri, naši romarji so se pridru-

žili tej maši. Pri maši je sodeloval tudi naš župnik Tibor Tóth s tremi drugimi duhovniki. Čudovita je bila maša, cerkev je bila polna ljudi. Pri pridigi je pater govoril o obisku papeža, o čudovitih ozdravljenjih, opozoril je starše na njihovo dolžnost pri vzgajanju otrok. Poudaril je, naj čim večkrat molimo rožni venec in se obrnemo k Mariji, naj nam pomaga. Na koncu svete maše smo skupaj zapeli Marijine litanije, ker je oktober Marijin mesec, mesec rožnega venca.

Na koncu smo si vsi lahko ogledali Marijin oltar in molili. Naš cerkveni pevski zbor je zapel Marijine svete pesmi, petju so se pridružili vsi ostali romarji v cerkvi. Bilo je čudovito poslušati, zvenelo je strašno lepo. Na tej poti smo molili tudi za našega Balinta, ki je imel v terek operacijo, in je dobil možnost za novo življenje. Marija naj pomaga njemu in družini, da bi čimprej ozdravel.

Po maši smo si ogledali muzej jaslic. Muzej imal citat od svetega Frančiška Asiškega: „Dober dan, dobri ljudje!“

Muzej jaslic je edinstvena zbirka, ki vsebuje preko 400 različnih jaslic z vseh koncev sveta. Jaslice so v muzeju predstavljene v tematskih sklopih ter vezano na geografska območja njihovega izvora.

Potem smo pot nadaljevali na Bled, kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo se odpeljali na otok in smo si ogledali cerkev. Pokrajina je bila zelo zanimiva in čudovita. Lep, sončen dan smo imeli.

V veri močni smo se pripeljali domov. Slovenska maša in molitve tudi med potjo so nas utrdili v veri. Hvala župniku Tiborju Tóthu, da je cel dan preživel z nami. Hvala vsem romarjem, ki so se nam pridružili.

Agica Holec
predsednica

porabje.hu

ČALARIC PREJ NEGA

Vrnau kak *sveti Števan*, je *sveti Ladislav* tō brezi siná mrau. Ednoga siná svojoga brata, *Kolomana* je sto za pūšpeka vōnavčiti, drūgoga, *Álmosa* pa za krala. Po veukoj svaji med bratoma je prvi človek Vogrszkoga

kralevstva donk Koloman grato (šteroga vogrski kak »Könyves Kálmán« poznamo).

Najvekše delo Kolomana je bilau, ka se je leta 1097 dau kronati za rovačkoga krala. Včasik pa je pripozno veuko avtonomijo Hrvaškoi, štere prvi človek je grato »ban«. Ta takzvana »dinastična unija« je gorostala vse do konca prve

svetovne bojne (1918). Kolomani pa je tau nej dojšlo, do leta 1105 je prejkvzeu dalmatinske varaše Zadar, Trogir pa Split, depa tej so mogli zvekšoga tō samo porce plačūvati Madžarom.

Kak liki sveti Ladislav je Koloman tō dosta zakonov vōdau, depa kak je pravo, leko »vauze malo oprémo«: štrafi za tauvane pa pogane so menjši gratali. Od toga sploy vōvčenoga krala vejmo tau tō, ka prej »čalaric nega«, od njegvi časov pa so leko mrtvece samo v cintore pri cerkvaj pokapali. Oženjeni dūhovniki so leko ostali z ženami, drūgim pa je sigurno naprejspiso celibat. Vsi so mogli znati latinski pa so nej smeli v »posvejtni« gvantaj ojtj.

V cajti Kolomana se je rodila teorija, ka so pápa *Silvester II.* svetoma Števani nej samo krono, liki eden apoštolski križ tō poslali, tak je grato Števan »apoštol svojoga naroda«, djenau tak so

vsi kisnejši madžarski krali »apoštolski«.

Po smrti Kolomana je bilau na redej šest kralov, pod šterimi je Vogrsko kralevstvo slabo gratalo. Tau so steli vōponūcati vsi nemški pa bizantinski cesarge ino vsi

Vogrszkoga krala Belo III. srečamo v centri Monoštra tō

pápe iz Rome, pravo poštenjé je nazajdaubo eške samo krau *Bela III.*, šteri je leta 1172 na madžarski tronuš seu.

V 12. stoletji je vogrski rosag vsikdar bogatejši pa lepši grtūvo. Na srejudi toga stoletja so ništerni arabski pautniki na Vogrskom vkūpšteli že skoro 80 vekši varašov, med drūgimi kraleskiva centra Esztergom pa Székesfehérvár, »dveri na Zahod« Sopron, središče Söverne Vogrske Nitro, bogati Vác ali drūga mesta na djužnom tali rosaga pa na Erdeljskom.

Gnesnedén čednjaki računajo, ka je bilau v rosagi tistoga ipa kauli dva milijona lūdi, šteri pa so zvekšoga samo dvajsti lejt živeli. Eden nemški pūšpek je dojspiso, ka če rejsan je rosag po naturi kak »Boži Paradičom«, v njem največ lidi ali eške po šatoraj živé, ali pa má srmačke kuče s trsta.

Od 11. stoletja dale sta na Vogrsko prihajali dvej lūstvi

z Zahoda: nemški Sasi na Erdeljsko pa v söverne tale rosaga ino Taljani v vekše varaše. Z drūge strani je nutprišlo dosta muslimanov, šteri so -ranč tak kak Židauvge - kūpūvali pa odavali, na konci 12. stoletja pa že pišejo o Romanaraj na djužnom Erdeljskom.

Lūstvo v Vogrskom kralevstvi se je eške itak najbolje s paverstvom spravalo. Zemlau so pauvali tačas, ka so go cejlak vōponūcali, te pa se je dostakrat cejla vés pakivala k drūgim grūntom. Meli so gūnce pa konje, depa zavolo mesá, kauže pa oré so držali bivole tō (bōlénnyek). Lauvili so ribe, držali pa so fčele ranč tak, depa nej samo zavolo medū, liki zavolo svejč od vauska tō.

Železo so redili kauli Miskolca, Ózda, Soprona pa Vasvára, z njega so kovali sodačke škéri, podkve pa cveke. Na dosta mejstaj so delali cimermange pa pintarge, depa tistoga ipa je več niške nej nūco bogato figurarno ornamentiko s poganski časov, liki bole prausne, krščanjske romanske forme. Pod zemlaup rosaga je bilau dosta srebra, šteroga so zvekšoga pri varašaj Selmebánya (na gnešnjom Slovačkom) pa Radna (na Erdeljskom) vōkopali, sploy dosta zlata pa so vōzaprali s peska pri potokaj. Ranč tak v Erdelji so najšli dosta soli, štero so v kockaj pelali na kaulaj ino go ponūcali za konzerveranje gesti. Zvūn po prašnati poštijaj so bautōške vōponūcali veuke vodé tō, s šiftami so pelali blago po Donavi, Tisi, Dravi, Savi, Rabi pa eške na dosta drūgi rekaj. Gde se je leko prej té vodé prišlo, so že te veuka senja držali, največ se je eške itak odavalo v Pešti, gde je od leta 1148 eden komp tō prej Donave pelo.

Od konca 11. stoletja leko gučimo od toga, ka so gra-

tali ništerni slobaudni lidgé »več vrejdnj kak drūgi«, od tistoga mau poznamo »nemešnjake«. Lidi brez pravic, sužnje, so eške itak leko odavali, edno lejpo »deklo za postelo« si je leko slobauden gospaud kūpo za cejno 200

Koloman je biu že pūšpek, prva kak je krau grato - biu je eden najbolje vōnavčeni voditel v Evropi

birk ali 40 piskrov medū. Vse tau kaže na tau, ka je bila naša regija »nika zmejs«: Vogrsko kralevstvo je bilau bole naprej kak rosagi v Vzhodnoj Evropi, bili pa smo eške daleč od Zahoda.

Poštenjé kraleskoga tronuša je nazajpostavo Bela III., šteri je v Bizanci gorraso ino na Vogrsko pripelo nauvi štiluš. Dosta se je zdržavo v Esztergomi, s šteroga je napravo pravi gospodarski, administrativni pa kulturni center rosaga. Tam je zozido nauvo palačo pa nauvo baziliko, depa bejdvej so na žalost Törki porūšili.

Pod njegvim kralūvanjom so začnili vse dokumenterati: če je na biroviji krau cujbiu, so vse lepau dojspisali na »pensko kaužo« (pergamen), vej je pa papér samo v 14. stoletji nutprišo. Za tau so nūcali šaulane lidi, od tistoga mau so slūžili prvi takši »dijaki«, šteri so nej dūhovniki bili.

Za Belo je delo tisti lotaroša

tō, šteroga poznamo pod imenom *Anonymus* (»brezi imena«), ki je napiso prvo vogrsko kroniko z naslovom »Gesta Hungarorum«. V toj piše, ka je pra-pradejek Madžarov biu biblijski *Noe*, prej dejdekov Magóga, At-

tile pa *Álmosa*.

V tom cajti so dojspisali prvi dugši guč v madžarskom geziki »Mrtvečo predgo« (Halotti beszéd) tō, štera je duga 26 redauv pa je cujdjana eške edna kratka vogrska molitev.

Krau Bela III. je sto biti dober padaš rimskog pápe, zatok je v svoj rosag pauzvo cistercijanske barate s Francuskoga.

Tej so delali s svojimi rokami, tak so bili glavni pomagaci gospodarske modernizacije. Bela je ednoga za drūgim stvauro pet cistercijanski klauštrov, med njimi leta 1183 našoga v Monoštri. Mauč Bele III. je mejla trde fundamente: 70 procentov zemlé na Vogrskom je slišalo k kraleskim grūntom, dobi vo pa je porce od soli, zlata pa kovanja penez tō. Njegvo bogastvo je bilau skoro takšo kak od francuskoga pa engleskoga krala. Zatok je emovizijo, ka bi leko njegvo kralevstvo na Balkani prejkvzelo mesto Bizanca.

Krau Bela je biu slejden krau po tipuši svetoga Števana pa svetoga Ladislava, ka je svojo mauč od kraleski grūntov emo. Poštenjé svojoga kralevstva je sto tak tō zdigniti, ka je dau za svetoga vōzglasiti Ladislava. Pokazati je sto, ka má njegvi rosag sakralne fundamente.

-dm-

**SPORED SLOVENSkih
TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV**
**OD 25. OKTOBRA
DO 31. OKTOBRA**
PETEK, 25.10.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, 6.10 Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (III.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Ekstravisor: Telekom - predmet poželenja, 15.20 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.50 TV-izložba, 16.25 Osvežilna fronta: Grozote samostojnega življenja, oddaja za mladostnike, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.15 Puja Pepa: Medvedkov izlet, risanka, 18.25 Na lepše, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz: 23. oddaja, 20.55 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Oči brez obraza, francosko-italijanski film, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Napovedujemo

PETEK, 25.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.50 Videotrak, 10.35 Slovenski magazin, 11.00 Dobro jutro, 13.45 Dober dan, 14.55 Med valovi, 15.35 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.00 Na vrtu: V grajskem parku, 8. del, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.35 Migaj z nami, 17.05 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 18.00 Judo: svetovni pokal, 19.10 Rešitev za starejše, kratki dokumentarni film iz Slovenije, 19.30 Videotrak, 20.00 Iz pozabe (III.), britanska nadaljevanka, 20.55 Krogi, koprodukcijski film, 22.50 Televizijski klub, 23.50 Zadnja beseda!, 0.35 Videotrak, 1.05 Info kanal

SOBOTA, 26.10.2019, I. spored TVS

6.10 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.30 Čist zares: Monociklizem, 11.00 Ugriznimo znanost: Omrežje 5G, oddaja o znanosti, 11.25 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.00 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 15.55 Nova dvajseta (II.): Splet, doza in mafija, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu: V grajskem parku, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Alpe-Donava-Jadran, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Hej, hej, Šapice!: Srečne rokavice, risanka, 18.50 Mandi: Navodila, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz: 24. oddaja, 20.55 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.25 Poročila, Šport, Vreme, 22.05 Svetloba, koprodukcijski film, 23.55 Sprehod z Renato Salecl, belgijska dokumentarna oddaja, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

SOBOTA, 26.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.05 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 8.00 Spomini: Aleksandra Kornhauser Frazer, 9.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.20 Razkošje lepega; 100 let Narodne galerije, dokumentarni film, 12.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 13.50 Na lepše, 14.30 Nogomet - državno prvenstvo: Olimpija : Aluminij, 15. kolo, 17.20 Judo: svetovni pokal, 18.20 Avtomobilnost, 18.55 Videotrak, 19.25 10 let Ritma mladosti: Siddhartha in Big Foot Mama, 20.05 Kapitan Fantastični, ameriški film, 22.05 Zvezdana: Vam povem zgodbo? 22.55 Hommage Pengov - Tomažu Pengovu v spomin, 0.30 Videotrak, 1.30 Info kanal

NEDELJA, 27.10.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Noč čarovnic, risanka, 10.10 Vojna in jaz: Eva, nemška otroška igrano-dokumentarna serija, 10.35 TV-izložba, 10.50 Prisluhni mo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Sonce, vino in pesem, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.25 TV-izložba, 14.40 Na lepše, 15.20 Medvedi me imajo radi, nizozemski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Muk: Orinoška pliskavka, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.05 Zaključna

prireditvev 54. Festivala Borštnikovega srečanja, 21.20 Z Mišo, 22.05 Poročila, Šport, Vreme, 22.35 Priletni parazit ali kdo je Marko Breclj?, dokumentarni film, 23.55 30. mednarodni festival Noči v Stari Ljubljani, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 2.00 Napovedujemo

NEDELJA, 27.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.25 Videotrak, 7.10 Duhovni utrip, 7.25 Koda, 8.00 Glasbena matineja, 9.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 11.00 Joker, kviz: 23. oddaja, 11.50 Joker, kviz: 24. oddaja, 12.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.00 Žogarija, 14.30 Ambienti, 15.15 Tek je svoboda, belgijsko-švicarski dokumentarni film, 17.20 Rokomet - pripravljajna tekma (M): Slovenija : Srbija, 19.05 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Res čuden kamen: Vihar, britansko-ameriška dokumentarna serija, 20.50 O ljudeh in vaseh, francoski dokumentarni film, 22.25 Vikend paket, 23.50 Zvezdana: Vam povem zgodbo?, 0.40 Kaj dogaja? Z Jonasom, 1.20 Videotrak, 2.05 Info kanal

PONEDELJEK, 28.10.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Počitniški krompir, 10.20 Izzivalci, 10.55 Zverjasec, risani film, 11.30 Na lepše, 12.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Profil: Jesús Carrasco, 14.15 TV-izložba, 14.30 S-prehodi: Brezmejna kinematografija, 14.55 Dober dan, Koroška, 15.25 TV-izložba, 15.55 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.10 Malčki: Klobučnik se uči voziti kolo, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Platforma, 23.30 Glasbeni večer, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

PONEDELJEK, 28.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.00 Videotrak, 9.30 Otroški program: Op! 10.15 Obzorja duha: Sonce, vino in pesem, 11.10 Dobro jutro, 14.00 Prava ideja: Frizerstvo Piskar, 14.50 Ilirske province, dokumentarni film, 15.40 Ljudje in zemlja, 16.50 Hrabri avtek Plodi, kanadsko-norveški animirani film, 18.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 18.50 Studio Kriška: Rimska želva, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Mogočne ladje: Arktika, potopis, 20.55 Miro Cerar: »Če nisi pošten, te orodje kaznuje!«, dokumentarni film, 21.30 Poti svobode, poljska nadaljevanka, 22.35 Zgodba o Bogu: Kdo je Bog, ameriška dokumentarna serija, 23.25 Šampanjski twist, kratki igrani film, 23.50 Videotrak, 0.25 Info kanal

TOREK, 29.10.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Počitniški krompir, 10.55 Odvratne rime: Prvi del, risani film, 11.30 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.25 TV-izložba, 14.40 Duhovni utrip, 14.55 TV-izložba, 15.30 Kanape - Kanapé, oddaja za mlade, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 A več, koliko te imam rad: Obljubim, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 20.50 Cena napredka, francoska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini: Aleksandra Kornhauser Frazer, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Napovedujemo

TOREK, 29.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.30 Videotrak, 9.15 Žogarija, 10.00 Platforma, 10.45 Dobro jutro, 13.40 Alpe-Donava-Jadran, 14.20 Avtomobilnost, 14.50 Joker, kviz, 16.50 Pločevinko, nemški animirani film, 18.10 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 19.00 Moja soba: Ula - frizerka, resničnostna oddaja, 19.25 Videotrak, 20.00 Izumi, ki so spremenili svet: Letalo,

britanska dokumentarna serija, 21.00 Prava ideja, 21.30 Morilec z jezera, francoska nadaljevanka, 22.35 V tišini letnih časov, dokumentarni film, 23.15 NaGlas!, 23.35 Zadnja beseda!, 0.30 Videotrak, 1.05 Info kanal

SREDA, 30.10.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Počitniški krompir, 10.55 Odvratne rime: Drugi del, risani film, 11.30 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Z Mišo, 14.20 TV-izložba, 14.30 Osmi dan, 15.00 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.30 TV-izložba, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Kdo se boji slovenščine?: 3. del, dokumentarno-izobraževalna oddaja, 17.55 50 knjig, ki so nas napisale: Janko Kersnik: Kmetijske slike, 18.00 Knjiga o džungli: Slonja skrivnost, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Dan reformacije, 21.05 Sveto in svet, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Ljubljani, koprodukcijski film, 0.35 Kdo se boji slovenščine? dokumentarno-izobraževalna oddaja, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Napovedujemo

SREDA, 30.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.45 Videotrak, 10.30 Koda, 11.25 Kanape - Kanapé, oddaja za mlade, 12.10 Dobro jutro, 14.45 Ambienti, 15.15 Vikend paket, 16.55 A je to 2, češki lutkovni animirani film, 18.05 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 19.00 Ribič Pepe: Tjaš in duhovi, mozaična oddaja za otroke, 19.30 Žrebanje Lota, 19.45 Rokomet - liga NLB: Riko Ribnica : Celje P. L., 8. kolo, 21.40 Moje mnenje, 22.35 Wisting, koprodukcijska nadaljevanka, 23.35 Alfred & Sofie, dokumentarni film, 0.40 Videotrak, 1.10 Info kanal

ČETRTEK, 31.10.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, 9.00 Počitniški krompir, 10.00 Dan reformacije, prenos prazničnega bogoslužja, 10.55 Zvočnost slovenske duše: Jeseni, ansambel Trutamora Slovenica, 11.05 Pa se sliši ... Slovenski oktet, 11.30 Vem!, kviz, 12.00 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Moje mnenje, 14.15 TV-izložba, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Brez meja - Határtalan, 15.30 TV-izložba, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Moj pogled na znanost: Prof. dr. Zvezdan Pirtošek, dokumentarna oddaja, 17.50 Na kratko: Trajnostni urbani razvoj, 18.00 Žanov svet: Detektivka, risanka, 18.10 Balončkovo: Noč čarovnic, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Zwingli, švicarski film, 22.10 Poročila, Šport, Vreme, 22.35 Reformacija - evropska sveta vojna, britanska dokumentarna oddaja, 23.30 Poti svobode, poljska nadaljevanka, 0.40 Moj pogled na znanost: Prof. dr. Zvezdan Pirtošek, dokumentarna oddaja, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.35 Napovedujemo,

ČETRTEK, 31.10.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.00 Videotrak, 8.45 Kdo se boji slovenščine? dokumentarno-izobraževalna oddaja, 9.30 Dobro jutro, 11.20 Dan reformacije, 12.20 Protestantizem, dokumentarni film, 13.30 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.45 Z Montyjem Donom po rajskih vrtovih, britanska dokumentarna serija, 15.45 Z Montyjem Donom po rajskih vrtovih, britanska dokumentarna serija, 16.50 Zverinice iz gozda Hokipoki, norveški lutkovni animirani film, 18.05 Divjina v srcu (IV.), britanska nadaljevanka, 19.00 Fircologi: O strašljivi zabavi, toaletnem papirju in pticah v parku, mozaična oddaja za otroke, 19.30 Videotrak, 20.05 Še vedno sem živ, ameriški dokumentarni film, 21.20 Ambienti, 21.55 Simfonija otožnih pesmi: Skriti pogled (posvetilo Tomažu Pandurju), plesni film, 22.30 Slovenska jazz scena: Pianist Bojan Z, 23.15 Brexit - ura tiktaka, koprodukcijski dokumentarni film, 1.00 Videotrak, 1.30 Info kanal

*Na Vrajži pauti so
fotografirali:
Silva Eöry
György Papp
Karči Holec*

 ZVEZA.HU

Porabje
 TEDNIK
 SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
 Založnik:
 Zveza Slovencev na Madžarskem
 Za založnika:
 Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
 Marijana Sukič
 Naslov založnika in uredništva:
 H-9970 Monošter,
 Gárdonyi G. ul. 1.;
 tel.: 94/380-767;
 e-mail: porabje@gmail.com
 ISSN 1218-7062

Tisk:
 TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
 Lendavska 1; 9000 Murska
 Sobotka; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000. SWIFT koda: OTPVHUHB